

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilno gibanje.

Shod v Vipavi, dne 25. avgusta.

Ta shod izvršil se je čez vso mero sijajno. Na prostornem dvorišču grajske pristave nagromadilo se je gotovo nad 2000 vdeležencev, ki so prihitali iz cele Vipave, tako Kranjske, kakor Goriške. Pristop se ni zabranjeval nikomur, in naravno, da je prišlo tudi izdatno število nasprotnikov. Dati pa se jim mora spričevalo, da so se od dekana Erjavca do priprostega klerikalnega kmetiča vsi dostojno obnašali, in da se niso kazali tisti odurni prizori, kakor jih je lansko leto v Trebnjem povzročil ondotni dekan na volilnem shodu napredne stranke. Neki škiljasti jurist Lavrenčič, znana prismoda, ki je hotela nekda v samomornih namenih skočiti pod železniški hlapon, menil je, da je poklican, zgago napravljati na tem dostojnem shodu. Pa se je revče opeklo, ker je Lavrenčiča orožništvo takoj pri prvem poskusu iztiralo z dvorišča. Žel je obilo posmeha, in posebno tudi pri klerikalnih kmetih.

Vipava je bila ukusno in bogato okrašena z zastavami. Pred trgovom pa so kandidata Božiča in dr. Tavčarja pričakovali vipavski biciklisti s kolesi, ki so bili vsi s cveticami ozaljšani, ter ju spremili v trg.

Zborovanje pričelo se je ob štirih popoldne. Župan vipavski, gospod Hrovatin ml. pozdravil je najprej zborovalce, na kar so bili z vsklikom izvolili si predsednikom gospoda Hrovatina st. Leta je takoj pozval kandidata Ivana Božiča, da naj spregovori zbranim volilcem. Govornika so burno pozdravili pri nastopu ter mu ravno tako burno pritrjevali mej govorom. Ker nam je gospod kandidat obljubil, da nam doloži doslovni svoj govor, ga priobčimo takoj, kadar nam doide.

Za Božičem nastopil je dr. Ivan Tavčar, kojega so poslušalci z živahnimi vskliki sprejeli. Ravno tako mej govorom ni bilo konca pritrjevanju in deloma smehu.

Dr. Tavčar je govoril takole:

Slavni shod! Zopet sem v Vipavi, a moji klerikalni prijatelji so me pričakovali že dne 18. avgusta in pripravili so mi bili sprejem s piskanjem in žvižganjem. Nekdo pa mi je še celo pisal, da bom ubit, če pridem v Vipavo; svojega imena sicer ni podpisal, pa je gotovo iz šole kurata Ferjančiča, ki s polenom in kamenjem zastopa sveto vero na Gočah. Ali prijatelji, mi nismo, kakor goriški Gregorčič, da bi se tresli pred vsako sapico, (Pritrjevanje.) ker dobro vemo, da psički, ki samo cvilijo, niso posebno nevarni. In če vipavski katoliki svoje vere ne umejo z drugim braniti, nego s kruljenjem in piskanjem, potem mora biti prav majhna moč, koja vlečejo iz svojega katoličanstva. (Klici: Res je!) Saj tudi kravica na paši ne umé družega, kakor mukati, pa se vendar nikdo ne trese pred njo, in naj osel še tako glasno riga, ga vendar nikdo za leva ne bo imel. (Veselost.) Ne zavidajmo jih torej za kruljenje in tuljenje! Vsak po svoje!

Spoštovani možje! Pri današnjem shodu se je nam pečati z deželnozbornskimi volitvami. V deželnem zboru zastopal vas je do sedaj vaš rojak, gospod Ivan Božič, in če ste pravični, morate pripoznati, da vam je prinašal ta ali oni dar

domu, kadar se je vračal s posvetovanj. Ali sedaj ga hočejo odstaviti naši klerikalni nasprotniki, in na njegovo mesto hočejo posaditi moža, ki naj bi trobil v farovski rog, ter storil in počenjal samo tisto, kar bi se mu z vaših farovžev zakazovalo. In katoliško-narodna stranka stopa pred vas, ter vpije, da bi bilo katoličanstvo in sveta vera na Vipavskem v nevarnosti, če bi bil Ivan Božič zopet izvoljen. Vera in katoličanstvo! Dve imenitni reči sta to, ali kdor pravi, da sta vera in katoličanstvo zavoljo nas v nevarnosti, ta laže v polni zavesti. Šest let smo imeli oblast in moč v deželnem zboru, jaz pa sem že na mnogih zborih pozivljaj nasprotnike, da naj nam vendar dokažejo eno samo reč, ki bi se bila v teh šestih letih sklenila proti veri ali katoličanstvu. (Živahno pritrjevanje.) Ali pobožni naši kričači tega dokaza še do dandanes niso doprinesli, in tudi najmanjšega poskusa še niso podvzeli, da bi nam v tem pogledu kaj dokazali. Pa bodo vendar vpili, da sta vera in katoličanstvo v nevarnosti, če ne bo mesto pridnega in marljivega Božiča izvoljena kaka prazna vipavska glava, ki ni za družega na sveto, nego da tlako opravlja po kaplanijah. Prijatelji, mogoče pa je vendar, da sta vera in katoličanstvo dandanes med Slovenci nekoliko v nevarnosti, pa ne zavoljo nas, pač pa zavoljo naših nasprotnikov. (Živahni klici: Tako je! Res je!) In to vam dokažem!

Ko bi naš kmet le količkaj odprl svoje oči, ko bi le količkaj pričel misliti z lastnimi svojimi možgani, kakor se spodobi odrasčenemu pametnemu človeku, prišel bi sam od sebe na to, da naši sveti veri nikakor ne služi v korist, če po božjih cerkvah dandanes samo poka in treska proti tako imenovanim liberalcem, ki so vendar tudi kršeni na ime Boga Očeta, Sina in svetega Duha! Zakaj odvajajo strele s prižnic na nas liberalce? Samo zategadelj, ker zahtevamo, da naj se božje hiše odkažejo božji besedi, da naj bodo sedanji duhovniki, kakor so bili naši stari duhovniki, ljubeznjivi učitelji tiste svete vere, katere prva in glavna zapoved se glasi o ljubezni. Mi zahtevamo, da naj se sovraštvo in politični prepiri ne zanašajo na prižnice in ne v spovednice, pred vsem pa zahtevamo, da naj naši duhovniki svete vere ne ponižujejo tako nizko, da more iz nje dr. Šusteršič striči najdaljše svoje ekspenzarje. (Burno pritrjevanje.)

Če bi naš kmet le količkaj sam mislil, moralo bi se mu čudno zdeti, kako je mogel Ljubljanski škof prisiliti duhovščino, da je morala ravno na cesarjev dan s prižnic čitati pastirski list, (Klici: Škandal!) v katerem ni sledu o božji besedi, v katerem pa mrgoli plitvega zabavljanja in ščuvanja na napredno našo stranko, zabavljanja in psovanja, kojega bi se šepasti duh šepastega Lampeta sramoval! Kar je ta mož okrašen z infulo svetega Nikolaja, ni storil najmanjšega koraka za mir v deželi (Živahno pritrjevanje) in ko bode enkrat pred božjo sodbo stal, morala ga bode kot svinco težiti zavest, da ni spustil niti kaplje olja v razdraženo morje naših prepri-

rov, in da je temveč le pihal in pihal, ter tako povikšal moč viharjev. Bog naj mu odpusti, mi mu tega odpustiti ne moremo, ravno tako, kakor mu ne moremo odpustiti, da je tudi pri teh volitvah, koje je vendar videl, kako je v deželi vse razbeljeno, kako so razsrjeni duhovi, koje je vendar videl, da je treba samo migljaja, pa bi tekla človeška kri pri volitvah, da je tudi pri teh volitvah pozabil na apostolski svoj poklic, ki je vendar poklic miru in ljubezni, ter na cesarjev dan stopil s pastirskim listom v sredo volilnega gibanja, tako da ga sedaj gledamo — in ta prizor je za knezoškofa Ljubljanskega čez vse mere poniževalen — kako se pajdaši roko vroki s subjekti, kot sta dr. Šusteršič in Ivan Vencajs. (Burno pritrjevanje, klici: Tako je! Res je!) Nobene besede več o tem pastirskem listu, in to iz golega usmiljenja do osebe sedanjega škofa, in pa tudi zategadelj, ker v svojem duhu že gledam samostanske zidove, v katerih bode ta mož prej kot ne enkrat pokoro delal za vse tiste nerodnosti, s kojimi je pomnožil kaos v svoji škofiji.

Ko bi vipavski kmet le količkaj odprl svoje oči, moral bi opaziti, da za našo sveto vero nikakor niso zdrave razmere, kakor jih je ustvaril kurat Ferjančič na Gočah. Moj Bog, če bomo v političnih svojih bojih posegali po kolih, če se bomo jedni drugim svoje črepinje razbijali, potem ne bodo tepeni sami liberalci, potem bodo dostikrat tepeni tudi klerikalci, in morda tudi tisti, ki stoje za njimi. To naj si na Gočah dobro zapomni! Pri tem pa nočem govoriti o obtožnici, o kateri se bo ravnokar razpravljalo v Ljubljani. Naj so obtoženi oproščeni ali obsojeni, jedno je gotovo, in to je, da mora pri vseh pametnih ljudeh vzbujati silne pomisleke, da je sploh pri vas na Vipavskem mogoče bilo, da je prišel duhovnik na zatožno klop, ker je baje ščuval sosedo na sosedo, ker je baje hujskal k silovitosti, in ker je zapeljal svoje dušne ovčice h krivemu pričevanju, to se pravi, ker je od svojih faranov zahteval, da naj lažejo v imenu svetega Boga. (Viharno pritrjevanje.) Če bodo naši duhovniki iskali svoj poklic v pretepih, prišli bomo kmalu do tega, da bodo pričeli sploh z našimi fanti tekrovati: zjutraj bodo naši mašniki brali sveto mašo, pozneje opolunochi pa jih bode moč čuti, korajžne ukati sredi vasi, in na boj klicati nesredne liberalce! Prijatelji, v tem pogledu je treba resno govoriti: da je bila goška obtožnica sploh mogoča, — o obsojbi ne spregovorim niti besedice — da je bila že obtožba sama mogoča, in da smo doživeli, da na čelu obtoženih maršira katoliški duhovnik, ki je tik družega hudodelstva tožen tudi sleparije zapeljanja h krivi prisegi, da smo doživeli, da so morali tega duhovnika odtirati v preiskovalni zapor, ker se je bilo bati, da si bode drugače pristojil še več krivih prič, vse to bi moralo ljubljanskemu škofu provzročati skrb, da bi ne mogel spati zdravega spanja niti jedno noč! Napravljati bi pa moralo pred vsem skrb, tudi državi sami, ker to, kar smo doživeli na Gočah,

bi se ne smelo pripetiti v nobeni drug državi. (Klici: Res je!) Vsaka druga država bi bila z železno roko posegla vmes, ali pri nas se klanjamo pred Rimom in zategadelj se bojim, da pridejo še časi, ko bode kurat na Gočah imel več oblasti v rokah, nego je ima c. kr. okrajni glavar v Postojni. Pri tem pa nikari misliti, da je moja vroča želja, da naj se napolnijo ječe z goškimi kmeti, in da naj se nedolžnim rodbinam odtegnejo zapeljani ti reveži. Bog mi je priča, da ne gojim take želje v svojem srcu, nasprotno, da se mi ti reveži do duše smilijo, ker o njih bi veljal za vsak slučaj izrek: saj niso vedeli, kaj so delali! In če bi se slučajno primerilo, da bi bil ta ali oni obsojen, bodite uverjeni, da se bode mo prvi trudili, v namen, da bi žarek najvišje milosti obsejal te nesrečnike, tako da se v zlati svobodi zopet povrnejo k svojim ognjiščem in ubogim svojim rodbinam. (Živahno pritrjevanje.) Mi namreč nismo stranka maščevanja, mi smo v pravem pomenu besede stranka miru in ljubezni!

In sedaj, vipavski poljedelec, odprina stečaj oči, in oglej si vendar nekoliko od blizu ljudi, ki hočejo biti prvi katoliki v deželi, ki sveto vero neprestanu tako rekoč rabijo za zglavje, na katero polagajo v nočeh trudne svoje glave, in za blazino, na katero sedajo po dnevu! Oglej si te može in premišluj, ali so res poklicani govoriti v imenu svete vere, ali so res to taki katoliki, da jih mora Bog na svojem nebeškem prestolu vesel biti, in da že komaj čaka, da bi jih oblagodaril z vencem svetniškim. (Veselost.) Vi mislite, da je pri nas zastopnik prave vere, pravega katoličanstva ljubljanski škof, vi mislite, da je pri nas zastopnica vere in katoličanstva naša duhovščina. A vi se motite, prav tako, kakor se motita škof in duhovščina, če mislita kaj tacega. Škof in duhovščina stas svojo vero in s svojim katoličanstvom samo slepo orodje v rokah dveh brezvestnih »katoliških« politikov, katerih imena itak poznate. Dr. Šusteršič in Ivan P. Vencajs sta ta dva moža; pri naši katoliški stranki igrata nekako tisto nalogo, katero je igral Juda Iškarijot med apostelji. Ali vzlic temu pa se silita pred oltar, in na nas colnarje gledata, kakor je lepo povedal dr. Šusteršič, s zaničevanjem v dnu svoje duše. Ali tako zaničevanje nam je blagoslov, in kakor balzam pada na naše duše! (Burno pritrjevanje.)

Po mnenju naše duhovščine je dr. Šusteršič vzor-katolik, (Klici: Pa kakšen vzor!) dasi še ni dolgo časa, kar je »farje« in »kozle« po zavedni naši Notranjski stavljaj v jedno vrsto. Dunajski državni zbor pa ga je očitno proglasil za sleparja, ga je skoraj soglasno uvrstil med goljufe, ker se je visoka ta zbornica prepričala, da je vzorni ta katolik slovenskega kmeta goljufaval pri žlindri in umetnih gnojilih. Malo časa je bil dr. Šusteršič na Dunaju, ali posrečilo se mu pri tem ni družega, nego da je s svojo osebo osramotil lepo našo deželo pred celim cesarstvom. (Živahni klici: Res je! Tako je!) Madeža, ki ga je s svojo glistasto osebo vrgel na deželo, ne bode izpral, in naj dela pokoro do sodnega dne!

In Ivan P. Vencajs? Oj ti moj ljubi Jezus! verujte mi da katoličanstvo njegovo niti toliko ni vredno, kot zaflikanje

stare kmečke hlače. In če prižgete deset-tisoč sveč, ne najdete sledu v tem sumljivem katoličanstvu in če ga iščete z očmi in z nosom! Kaj bi Vam še dalje govoril! Nesreča za deželno je ravno, da so se vere in katoličanstva polastili ljudje, ki nimajo ne vere ne katoličanstva, (Burno pritrjevanje), da so sami pobeljeni grobovi, ki se nam kažejo za vzor katoličanstva, in da so se vere polastili ničvredne osebe, ki špekulirajo z njo, kakor špekulirajo s svojimi papirji! Če se napredna narodna stranka protivi temu, da bi se vera zlorabljala na korist kakemu Šusteršiču, ali na ljubo kakemu Vencajzu ni proti veri, ona s tem le vero brani, ona s tem brani tudi duhovščino, ki je dandanes, žali Bog, še tako zaslepljena da ne čuti, da se ji godi, kakor tistemu potniku, ki je šel iz Jeruzalema v Jeriho, pa je padel v roke — razbojnikom, ki so ga topli in z ranami obdali! (Viharno pritrjevanje. Klici: Res je! Žalostno).

Visoko pesem Vam pojo tudi o tem, kako prijatelji da so ti katoliški hinavci našemu kmetu. Samo za kmeta živé, za kmeta hočejo vse storiti, kmeta hočejo rešiti, z jedno besedo kmetu hočejo že na zemlji nebesa pripraviti. Šusteršič — ni prijatelj kmeta! Vencajz — ni prijatelj kmeta! Prvi je s svojo gospodarsko organizacijo zapeljal svoj voziček v globoko blato, in vi vsi bodete še doživeli čase, v katerih se bo cela ta organizacija podirala kakor iz kart narejena hišica. Dr. Šusteršič in duhovščina, ki vam pri kolekturi vsak grozdek na roko jemlje, če je dosti težak, se bodeta že o pravem času rešila na varno, ali mrtev pa bo na mestu obležal slovenski kmet in s zadnjimi groši bode plačeval vratolomne poskuse te vratolomne gospodarske organizacije. Prvi izgled tega poloma se Vam že kaže v Vinogradniškem društvu, katero je v slabi uri vodil Ivan P. Vencajz. Koliko se je pisalo in trobilo svoj čas o tem vinogradniškem društvu, vinogrcem po Dolenjskem in Vipavskem so se z njegovo pomočjo obetali zlati časi, tako da smo si kovali upe, da bodeta Dolenjec in Vipavec uspešno konkurirala s francoskim šampanjcem (Veselost). Ali kako je prišlo: Vinogradniško društvo se je skrčilo na slaboglasno gostilno, kjer so imele svoj raj ponočne vlačuge, v kasi pa se je prikazal primankljaj, ki šteje na tisoč kron! Tako izgleda blagoslov gospodarskega delovanja gospoda Ivana P. Vencajza! In dolenjske in vipavske vinogradnike je to društvo v resnici podpiralo. Ali poglejmo, kako! V deželo je privleklo na tisoč hektolitrov laškega in tirolskega vina ter je polagoma privadilo našo gospodo po farovžih in naše kmete po Gorenjskem, da so pričeli piti vino in opuščati dolenjsko in vipavsko vino. (Veliko ogorčenje: Klici: Škandal! Lepi kmečki prijatelji!) In kadar Vam bo trta zopet bogato rodila, in bodete hoteli prodajati svoje vino na Gorenjsko, ali v druge slovenske kraje, pa Vam bodo odgovorili: Vašega vina ne maramo; pred vami je bil tu pobožni oče Vencajz, in s katoliškim svojim vinogradniškim društvom nas je privadil na laško in tirolsko vino, katero sedaj pijemo v Božjem imenu! Vi Vipavci pa bodete odrinili z dolgim nosom, in jesih se vam bo delal po sodih v hramih! Pa še na drug način vam je Vencajz s svojim društvom škodoval. Da bi v prvem trenutku preslepilo vinogradnike po Dolenjskem in Vipavskem, prodajalo je prve čase tudi Dolenjca in Vipavca, in sicer najnižje in najslabše vrste, ali prodajalo ga je z reklamo za vino najvišje in najboljše vrste. Če si popil kumpico te brozge, sise takoj v smrtnem strahu prijel za svoj trebuh, kjer te je v hipu začelo viti, da sise bal, da ti takoj poženejo dolgi žreblji iz trpinčenega želodca! Če je Vaše vino, dragi Vipavci, v slabem

imenu po Gorenjskem in drugod, krivi so tega katoliški gospodarski organizatorji, kriv je tega gospod Ivan P. Vencajz, ki je z vipavskim vinom in dolenjskim vinom slovenskega kmeta ravno tako sleparil, kakor je ravno istega kmeta sleparil dr. Ivan Šusteršič z žlindro in umetnimi gnojili! Tako izgledajo ti prijatelji kmetkega ljudstva!

Dalje trdijo naši klerikalni nasprotniki, da so le oni delovali za kmeta, in da so le oni tista stanka, ki je jedino sposobna, kaj koristnega za kmeta storiti. Tudi v tem pogledu so ti ljudje hinavci prve vrste, ker pri nas ve vsak, da vse, kar store klerikalci, je res koristno, pa ne za kmeta, ampak za njihov lastni žep. In sedaj vam obljublajo, da se bodo v bodočem deželnem zboru za vas kmete potili in potili, kakor živa živina. Pa vendar samo pod jednim pogojem — in tu se kaže zaviti hudičev rep — pod pogojem namreč, če si pri sedanjih deželnozbornih volitvah pribore večino v deželnem zboru. To pa je jako trd lešnik! (Veselost.) Če pa ne bo večina, potem pa je dr. Šusteršič prevzel oblastno poroštvo, da deželnega zbora ne bo. To se pravi, dr. Šusteršič bode s svojimi pajdaši sicer prišel v deželni zbor, tam pa bo zaprečil vsako pametno delovanje, tam bo razsajal in hrup delal, kakor sta razsajala in hrup delala svoj čas Schönerer in Wolf v dunajski državni zbornici. Če vi, Vipavci, izvolite Habeta iz Goč, bode dr. Šusteršiču prav priden pomagač pri razsajanju in hrupu, ker se je v tem pogledu prej kot ne že obilo naučil pri svojem kuratu. Že prej pa sem rekel, da je to trd lešnik, in da si dr. Šusteršič gotovo nad tem lešnikom zdrobi svoje zobe, v kolikor jih še ni zdrobil pri žlindri. Obstrukcija se končno že da vpizoriti, vsaj za kratek čas, četudi sem prav zelo radoveden, bode-li gospod knezoškof svojega prijatelja Šusteršiča tudi v tem podpiral, in kako se bo obnašal v visoki zbornici, kadar bo treba stole in mize razbijati. Drugače pa je z večino, in že danes se ve, da bo ta večina v prihodnjem deželnem zboru zopet v rokah naprednih strank, in da bode morala katoliška narodna stranka v deželnem zboru znova gristi kruhek manjšine. (Klici: Čujte! Čujte!)

Na tem se ne da nič spremeniti in hvala Bogu, da je tako. (Pritrjevanje. Klici: Hvala Bogu!) Če je pa tako, potem morate, prijatelji, vendar razvideti, kako klerikalci našega kmeta za nos vodijo, ker kandidirajo svoje ljudi samo zato v deželni zbor, da bi se ondi pretepali, kakor se pretepavajo pijanci po gostilnah in da bi onemogočili vsako plodno delovanje v deželnem zboru. Redno in plodno delovanje deželnega zbora, komu pa je v največjo korist? Kmetu! (Živahni klici: Tako je!) Zastopniki mest in velikega posestva bodo imeli večino in moč v deželnem odboru, tega pa naši klerikalci tudi z najdaljšo obstrukcijo ne morejo na zrak posaditi. Če tudi deželni zbor ne deluje, deloval pa bode čisto gotovo deželni odbor, in tam bomo že skrbeli, da naši volilci brez zastopstva ostali ne bodo. Drugače pa bo potem s kmeti. Če se naš kmet s tem, da zaničuje narodno-napredno stranko in da z ošabnostjo odaja glas za tiste razgrajče, katere mu priporoča dr. Šusteršič v Ljubljani, sam sebe hoče izstradati, bo nam tudi prav, in niti prsta ne bomo ganili, da bi ga rešili pred nameranim samomorom. Če vi, Vipavci, po vsi sili hočete Habeta z Goč poslati v deželno zbornico, da bo tam prepričal redno in plodno delovanje deželnega zbora, potem se bodete imeli pri Habetu in duhovščini zahvaljevati, če ne bodete dobivali ne brezobrestnih posojil za obnovenje svojih vinogradov, ne podpor za trtnice in ne podpor za vodovode, kapnice, ceste in šole; potem tudi ne pride v razpravo vprašanje ureditve vipavskih voda, katera ureditev se je po zahtevi vlade v bodočem deželnem zboru imela v roke vzeti pred ureditvijo vsake druge vode v

deželi. Potem bodete z jedno besedo popolnoma izstradani, za kar vam jaz s tisto upravičenostjo lahko prevzamem poroštvo, kakor je dr. Šusteršič prevzel poroštvo za to, da deželni zbor ne bo deloval. Če torej hočete imeti to izstradanje, potem volite Habeta, ki bo kot izkušen razgrajč onemogočil delovanje deželnega zbora, ter si s tem za Vas pridobil nekako tisto zaslug, katero bi si pridobil takrat, če bi Vam pri Bogu vsako leto nekaj toče izprosil. Zatorej upam, da bode od nekdanj zavedna Vipava kazala svojo zavednost tudi pri teh volitvah (Živahni klici: Bo jo!), in da bode z ogromno večino zopet si izbrala zastopnika, ki ne bo zastopnik razgrajanja in razsajanja, pač pa zastopnik mirnega in uspešnega dela. Tak zastopnik pa je prijatelj Ivan Božič, kojega volite! (Burno, dolgočasno pritrjevanje in klicanje »Živio Tavčara, Živio Božič«.)

Predsednik popraša, če želi kdo spregovoriti. Ker se ni nikdo oglasil k besedi, predlaga Hrovatin, da naj se Božičeva kandidatura zopet proglasi. Ta predlog bil je z ogromno večino sprejet.

Okrog šeste ure se je zborovanje zaključilo.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Vojni minister baron Krieghammer.

Po avstro-ogrskem časopisju se je razširila vest, da pojde vojni minister Krieghammer po dovršenih velikih manevrih v pokoj, oziroma da prevzame Appelovo mesto v Bosni in Hercegovini. Časopisje je te vesti veselo in izraža iskreno željo, da bi Krieghammer res kmalu šel. Vojni minister ne uživa nobenih simpatij, nima nikake zaslombe razen pri grofu Goluchovskem ter je celo med vojaštvom neprijatelj. Krieghammer je okostnel birokrat brez iniciativnosti in brez reformatorskih teženj. Edino, kar ga odlikuje pred njegovimi predniki, je njegova nenavadna oblastnost in vladateljnost. Pri reorganizaciji častniških plač, je nastopil v delegacijah indirektno celó proti povišanju plač. V aferi vojaškega društva penzionistov je nastopil skrajno nerodno ter razžalil vse veterane. Tudi njegov odlok, da bode poslej določalo ministrstvo predsednike vojaških kazin in ne več člani kazin sami, je napravilo mnogo hude krvi. V zadevi Hentzijevega spomenika, katerega je dal madjarskim šovinistom na ljubo skriti na dvorišče kadetne šole, je postopal samostojno in brez soglasja z domobranskim ministrom Fejervaryjem, ki je Krieghammerjevo postopanje v javni seji ogrskega parlamenta ožigosal. Znano pa je tudi Krieghammerjevo brezobzirno postopanje v takozvanem »zde« in »tukaj« vprašanju, s katerim je globoko užalil vse Slovane. Če torej Krieghammer pojde, ne bo obžaloval tega v naši državi prav nihče.

Vojna v Južni Afriki.

Tuji konzularni kori v Pretoriji so nastavili vsled prošnje burskih žen v Pretoriji komisijo, ki ima nalogo, pregledati taborišča ujetnic in ujetnikov. Nadejati se je, da bo ta komisija napravila konec sedanjim groznim razmeram v taboriščih, kjer mrjé otroci in ženske trumoma. Glavni vzrok boleznin in smrti je bajé lakota in silni napor. Burske družine morajo namreč več dni — nekatere celo 20! — potovati, da pridejo do taborišč. Na potovanju stradajo, prezebajo ali pa se pečejo na solncu ter uživajo pokvarjeno hrano. Vrh tega pa še primanjkuje zdravnikov. — O vojaškem položaju v Južni Afriki sodi znani vojni kritik Charles William v listu »Morning Leader« jako neugodno. Kruitinger je prišel iz Kaplandije v Oranje s prav majhno četico, ali kje so njegovi drugi oddelki, ki štejejo več tisoč mož, ni znano. Scheeperjev oddelek je menda že pri morju in čuditi se ne bo, če se izvé, da je Dewet zopet v Kaplandiji: »Položaj,« — piše Williams, — »se bistveno ni prav nič izpremenil, in jasno je, da ozemlja ene ali druge republike v praktičnem smislu besede nimamo. In da je sovražnik v istini zasedel prav toliko naše Kaplandije, kolikor smo zasedli mi njegovih dveh republik. Buri so resno nevarni našim zvezam, nam pa je nemožno štiti svojih najlojalnejših kolonistov. Vsej vojni manjka enotnega sistematičnega vodstva.« »Times« priporoča,

naj bi se utrjeni angleški polki zamenjali z novimi polki iz Indije.

Izpred sodišča.

(Tolovajstvo v Gočah.)

(Dalje.)

Razlogi.

Na Gočah obstojita dve politični stranki: klerikalna in liberalna. Prva ima svoje pevsko društvo: »Nanos«, druga pa svoje bralno društvo »Triglav«.

Nasprotstvo mej obema strankama se je v zadnjem času silno poostrilo, in sicer, kakor poizvedbe kažejo, posebno vsled tega, ker goški kurat Josip Ferjančič vsako priliko uporablja, da se nepri-merno in zaničljivo izraža čez liberalce. Tako se je nasprotstvo udomačilo celo že pri šolski mladini. Kurat napada namreč liberalno stranko v cerkvi pri propovedih, tako da je v slednjem času navajal, da so liberalci norci in seme in jih primerjal z osli in psi; povdarjal, da so liberalci brezverci, da niso ljudje in da se njih otrok še pogledati ne sme; naglašal, da naj se udari po tistim, ki govori čez sv. vero, in da kazni plača on; grdil njih časopise in dne 28. oktobra 1900 dopoldne govoril o katoliški zavarovalnici, se norčeval o banki »Slaviji«, omenil ples, ki je bil od liberalne stranke odrejen na isti večer, rekel ljudstvu naj si iz melon naredi cilindre in počrni roke, da bode imelo rokavice ter pristavil konečno, da bode šla njegova stranka popoldne v Mavče in se bode tam okrepčala.

Z ozirom na vse to res ni bilo treba posebnega dogovora, da se je pri prvi priložnosti nasprotstvo dejansko skazalo in da je klerikalna stranka, kakor en mož, napadla liberalno. Taka prilika podala se je ravno dne 28. oktobra 1900 popoldan, ko je imela liberalna stranka in nje društvo »Triglav« svoj ples.

Klerikalna stranka bila je od svojega shoda v Maučah že doma in v številu približno 70 oseb v gostilni Jan. Jamšek v Gočah, ko se je liberalna stranka od plešišča vračala skozi vas večerjat v gostilno župana Leopolda Žgur.

Pred Jamšek-ovo gostilno stoječi klicali so tedaj: »Zdaj gredo Boksarji!«

Zadnja korakala sta Matija Vidrih, ki je nosil luč in France Štemberger. Približal se jima je od klerikalne stranke Viktor Pangerc in udaril Vidriha po sveči, da je napravil temo. Kričal je Pangerc obenem, da so liberalci »Boksarji«. Štemberger velel je Pangercu, naj molči, na to sta se pa zagnala na njega Viktor Pangerc in France Debevc, prišla ga vsak od jedne strani, Štemberger se je pa otrešel, tako da sta odletela vsak na svoj kraj. Pri tem padel je France Debevc v lužo. To je bilo že ravno pod župniščem. Kurat Josip Ferjančič oglasil se je zdaj pri oknu in vprašal, od katere stranke je bil vržen Debevc v lužo. Štemberger odgovoril je, da ga je on, na kar je kurat kričal: »Po njih! Strela ubi Bure! Razpodite Boksarje in liberalce! Razženite te hudobneže! Nič se ne bojite, mi bomo zmagali! Bog z nami! Bog živi Nanos!«

Posledica tega bila je, da je Janez Požar udaril Štembergerja po glavi, da je bil takoj krvav in da so ga vrgli nasprotniki na tla. Zgubil je klobuk pobral se iz tal, skočil čez neki zid in tekel v županovo hišo. Matijo Vidrih, ki je mej tem naprej odšel, napadli so Jože Mohorčič, Andrej Krečič in Janez Požar. Dva prijela sta ga zadaj, eden mu je pa skušal izpodnesti nogo. Mohorčič kričal je: »Tega liberalca smo prvega v roko dobili, ubimo ga!« Vidrih se jih je pa otrešel in zbežal k Žgurju.

Ko so pri Žgurju prisledili k večerji pogrešali Franceta Štembergerja šel ga je France Česen iskat. A planili so na vasi Edvard Ferjančič, Anton Vovk, Jože Vovk in Leopold Ferjančič na njega, eden prijel ga je za vrat in ga potisnil k zidu, drugi pa so ga tolkli po glavi z golo roko, tako da je imel na vratu več prask in na glavi bule. S težavo se jim je iztrgal in stekel nazaj k Žgurju.

Predno se je vrnil, ugibali so gostje pri Žgurju, kaj je s Francetom Česen. Rekli so, da bi bilo dobro iti po njega in zbrali v to svrhu Janeza Vidriha iz Goč h. št. 90. Napolnil se je ta s svetilko na

Dalje v prilogi.

trg. Komaj pa pride kakih 60 korakov od Žgurjeve gostilne, naleti na tolpo ljudi. Mej istimi zakriči Janez Funa, kdo ima svetlobo, in ko se Vidrih oglasi, da on, izbita mu je bila svetilka iz rok, da je daleč proč odletela. Tudi Andrej Krečič je bil v tolpi. Nato zbežal je Vidrih po ulicah nazaj proti Žgurju in došel ga je pri tem iskani Česen.

Matija Vidrih, ki je hodil s Francetom Štemberger s plesišča in bil napaden, pravil je po svojem prihodu k Žgurju, da Štembergerja na ulici tepó. Na to šla sta Avgust, sin gostilničarja Leopolda Žgur, in učitelj France Mercina na ulico, da bi tam ljudi mirila in preprečila nadaljni pretep. Ko sta prišla do Štembergerja, bil je ta že na nogah in okoli njega vse črno ljudi. Zdaj stopil je pa France Jerončič do Avgusta Žgur, ga zgrabil najprvo za prsa, potem za vrat, druga množica ga je pa obsula tako, da ga je prisilila da je slonel na gnojišči čez nek zid, Viktor Pangerc zamahnil je z roko in udaril Avgusta Žgur po hrbtu. Rešila sta ga iz tega položaja Andrej Ferjančič in Andrej Blokar, na kar se je vrnil Žgur v domačo hišo.

Ferdinand Orel hotel je do učitelja, ker je imel tamkaj opraviti. Blizo šole ga srečata Jože Mohorčič in Janez Jerončič. Prvi prijel ga je za roko in rekel proti množici, ki je stala na cesti: »Pojdite sem, prijel sem liberalca, na kar ga je prijel še Janez Jerončič. Pristopil je Alojzij Dolenc in velel, da ga puste, ker bo šel spat. Šel je Orel v učiteljevo stanovanje, čez pol ure pa z učiteljem Mercino nazaj k Žgurju.

V Janeza Vidrih iz Goč h. št. 34 zaletel se je, ko je šel okoli 8. ure po vasi nek človek in ga z neko trdo stvarjo udaril po glavi, da je bil krvav. Ko se je pobral, videl je poleg sebe Leopolda Ferjančiča. Vstal je kviško in šel naprej. Zdaj zaletel se je v njega v drugo nek človek ga podrl na tla in ga udaril po glavi. Ko je vstal, videl je v bližini Janeza Krečič.

K Andreju Živic priletela sta na vasi Jože in Ludovik Vovk in ga začela s kamni po glavi biti, da je bil krvav. Živic se je pobral in tekla do župana kjer se je umil in izpral. Vsi ti sovražni napadi so še bolj umlji, ako se upošteva, da je bil o liberalcih in popoldnevnem plesu že zjutraj v cerkvi pri propovedi govor, da se je vsled tega djalo, da bode župnik hud, če se bo plesalo, da je Janez Funa že prej djalo, da bo, če bo od njegove stranke kdo k balu prišel, padalo, da so se klerikalci, ko so se Triglavjani iz plesišča z godbo večerjat podali v Jamškovi gostilni, tiho pomenkovali, da so raz svojih sedežev ustajali in nemirno po sobah gori in doli hodili, da je bil slišati glas, da danes ne bo več godbe, iz česar so neprizadeti gostje takoj sklepali, da bo prišlo do kaj hujšega, da je eden izmed gostov stopil pred gostilno in zakričal: »Nanos doli!« da se je prej omenjeni klic: »godci ne smejo več nazaj!« raznesel na ulice, da se je posebno France Jerončič pridušal zunaj in kričal, da doli (pri županu) ne bojo več godli, rajši jim bomo vse razbili in da se je razlegel glas, da se morajo nocoj vsi brezverci pobiti.

France Ferjančič iz Goč h. št. 46 je, ko se je pri Jamšku začelo o izgredih, mesto da bi kot občinski odbornik in pristaš klerikalne stranke ali sam ali s pripomočjo svojih tovarišev, posebno prvega svetovalca Janeza Jerončič, miril razburjene somišljenike — hitel do župana nasprotne stranke in zahteval od njega, naj gre na ulico mir naredit. Da je bilo to le ščuvanje, je ob sebi razumevno; kajti, ako ravno mu je župan razložil, da on pod takimi razmerami ne more vun in da on ni orožnik, prišel je Ferjančič opetovano do njegove hiše in ga zahteval vun. Nasledek temu je bil, da so klerikalci, ki so prišli v ogromnem številu na ulice, jeli kričati: »Župana vun« in da se je celo raznesel glas, da ne jensamo, dokler ne bode prelita županova kri.

Pred županovo Leopold Žgurjevo hišo nabralo se je čedalje več ljudstva. Začeli so posamezni metati kamnje in to lučanje postalo je tako hudo, da je kamenje padalo proti hiši, kakor dež. Pokale in razletavale so se šipe in napravili so se opetovani navali proti hišnim vratom, da bi se udrla. Za istimi zbrani liberalci

so vrata na vso moč tiščali, zgodilo se je pa vendar opetovano, da so se vrata nekoliko odprla. Pri takih prilikah so vsled velicega pritiska od zadej isti napadalci, ki so bili prvi pred vratmi bili, v hišo porinjeni in so oziroma noter padli. Na ta način prišli so v Žgurjevo vežo Janez Jerončič, Janez Funa in Janez Krečič, ki so bili deloma tudi noter poškodovani. Kadar so se vrata odprla, padalo je pa tudi takoj kamenje skozi ista v množico, ki je bila v veži. Po tacihi kamenjih bili so zadeti in poškodovani France Ferjančič iz Goč št. 97 v gorno ustnico, Johana Žgur v levo roko, France Štemberger na čelo, Leopold Žgur nad desnim očesom, Janez Curk na nos in Valentin Ferjančič v desno roko.

Francetu Štemberger vrgel je 2½ kg. težak kamen v obraz France Jerončič, isti: vrgel je kamen tudi v župana Leopolda Žgur, ga zadel v čelo, da je bil takoj ves krvav in zamahnil s kamnom tudi proti Johani Florjančič, ki se mu je pa umaknila. Drugače poizvedlo se je še, da sta France Pregelj in Alojzij Dolenc kamne pobirala in jih seveda tudi lučala, enako tako Anton Vovk. Za županovim zidom bila sta opazovana Anton Vovk in Janez Mislej. Prvi vprašal je slednjega: »Ali čemo še kaj podvezati?« Mislej mu je nekaj po tihem odgovoril. Šla sta oba pred županovo hišo, na kar je takoj začelo zopet kamenje leteti v hišo in okna, tako da je brezdvomno, da sta sedaj ta dva kamenje lučala.

Ko se je liberalni stranki posrečilo velik zapah čez vsa vrata na notranji strani položiti, množica od zunaj ni mogla več vrata odpirati. Zahtevali so pa zunaj vedno, da naj se jim vrata odpro. Ker se to ni zgodilo, pozival je France Pregelj zunaj, da s sekuro po vratih in da kar črez zid noter.

Pri Žgurjevi hiši bilo je 21 šip razbitih in sicer pri sobi na desni strani vse šipe razven ene in vse šipe v drugi sobi na levi strani uhoda, v prvi sobi na tej strani je pa ostalo eno okno nepoškodovano. Škode povzročilo se je na šipah, polknihi in vratih 15 K 50 h.

Na notranji strani oken pri Žgurjevi hiši se nahajajo lesena polkna, in temu je pripisati, da se večja nesreča ni zgodila, ker so v sobah nahajajoči se gostje takoj polkna zapirali in jih tiščali, deloma tudi zbežali k zidom mej okna v vežo in prvo nadstropje. Kljub temu priletel je kamen v desno sobo črez glave navzočih in sta prišla dva kamna v drugo sobo na levi strani, od kojih je jeden polkno skoraj odbil. Šipe so se kar razletavale po sobah. Naskoki na Žgurjevo hišo, kričanje in metanje kamnov trajali so od približno 8. ure zvečer do 1. ure popoldni. V hiši bilo je okrog 100 pristašev liberalne stranke, ki so večinoma iskali tamkaj zavetja. Razumno, da so bili vsled zunanjih dogodkov v velikem strahu, moške so upili, ženske in otroci stekali in jokali. Ljudje se niso upali domu in tako večinoma do ranega jutra bedili pri županu.

Noč je bila temna in napadaici so si, kakor iz gornjega razvidno, prizadevali, temoto ohraniti in posamezne luči nasprotnikom ugasniti. Vsled tega tudi ni bilo moči natanko poizvedeti, kateri vsi so pri izgredih sodelovali. Vsi tisti pa, ki so zoper liberalno stranko z besedami ali z dejanji ščuvali ali k napadu na iste pozivali ali se napadov udeležili, so za to enako po kazenskem zakonu odgovorni. Pri tem je treba uvaževati, da so bila izzivanja splošna, da se niso le glasila na lahka telesna poškodovanja ali pobijanja oken, marveč, da se je po propovedih, klicih in početji posameznikov nasproti nedoločeni množici stvarilo razmerje, iz kojega je nevarnost za življenje, zdravje, telesno varnost ljudi in v večji meri za tujo lastnino nastopiti zamogla in je tudi dejansko nastopila. Ravno to pa označuje dejanski obstanek hudodelstva po § 87 kaz. zak. K temu hudodelstvu ni treba, da je dejanju neposredno znamenita nezgoda sledila, velikost nevarnosti se ima po § 88 kaz. zak. upoštevati le pri kaznovanju. Že s tem, da kdo svest si, da zamore nastati kaka nevarnost, započne namenoma kako dejanje, s katerim je v § 85 b kaz. zak. omenjena nevarnost združena, je storjeno to, kar k hudodelstvu po § 87 kaz. zak. potrebno. Pod gori na-

vedenimi razmerami zamoglo je vsako, še tako neznatno početje posameznikovo, kaka javna razžalitev, lahko telesno poškodovanje vznemirjeno množico k silovitim dejanjem razdražiti, strasti v proti zakoniti razpoložnosti nahajajočega se ljudstva buditi in nevarnost povekšati in zatorej je gorna obtožba proti vsem obdolžencem zaradi javne posilnosti po § 87 kaz. zak. utemeljena.

Da so se krivci le težko poizvedovali, je razumno, če se ozira na to, da so imeli še isto noč dogovor o tem, kako morajo vsi tajiti, da se ničesar ne izve, ker bi sicer bila kazena velika. Mej temi krivci bil je posebno France Ferjančič. Dan po izgredih 29. oktobra 1900 poizvedel je posestnik in občinski tajnik Alojzij Ferjančič pri propovedi, naj pride od vsake stranke nekaj mož k njemu, da sklenejo spravo.

Šel je tedaj dne 30. oktobra 1900 dopoldne h kuratu. V svoji sobi razlagal mu je pod štirimi očmi, da morajo delati vsi na to, da še kdo drugi razven teh, ki so vže zaprti, ne pride v preiskavo in da se morajo tudi slednji vleči vun. Ko mu je Alojzij Ferjančič dokazoval, da to ni mogoče, rekel je kurat, da to lahko gre; priče mesto, da bi tako govorile, naj govore drugače in naj nikogar ne izdado. Ko je prišlo še nekaj mož njegove stranke zraven, zahteval je kurat, da se nihče več ne ovadi in da se vsi drugi, ki niso že v zapisniku, zamolče. Obetal je pri tem vedno, da bode stroške založila in plačala njegova stranka.

Dne 5. februarja 1901, ko je bil preiskovalni sodnik c. kr. dež. sodišča ljubljanskega v zadevi v Vipavi in ko je na njegov poziv c. kr. orožniška patrola poizvedovala radi kuratove nenravne propovedi z dne 4. novembra 1900 po Gočah, je kurat Josip Ferjančič zvečer v cerkvi zopet neopravičeno stvar pretresovati začel. Govoril je o stikanju po vasi, o posvetnih sodnikih, ki so tudi ljudje, od vseh hudičev, kojih se ne bojimo in o izpovedbah pri sodišči. Grozil je, da gorje tistemu, ki zoper svojega dušnega pastirja priča ali ga noter tlačí, ali da ga bo Bog kaznoval. Naj je pa rabil te ali one besede, merodajno je, da so se nanašale na pričevanje pred sodiščem, koje je obdolženec izrecno omenil.

Nedvomno je dalje, da je hotel z istimi uplivati na osebe, ki bodo v zadevi poklicane kot priče pred sodišče, in sicer uplivati tako, da ne bi ničesar zoper njega, za njega neugodnega izpovedale. S prevračanje resnice se pa zgodi enako tako, kakor v slučajih, če se neresnična dejstva trdijo, tudi v slučajih, če se resnična dejstva namenoma zamolče. Poziv, kako določno dejstvo zamolčati, spada nedvomno pod določilo § 199 a kaz. zak. še bolj pa poziv, naj priča in sicer sploh vsaka priča vse, kar o gotovem dogodku ve ali vse, kar za obdolženca neugodnega ve, zamolči in ne pove, kar je za pravosodje za trdno še nevarnejše. To izhaja v predležem slučajih še posebno iz tega, da so si priče po zadevni propovedi postavile neki koncept cerkvenega govora, ga prepisali in nosili k sodišči.

Josip Ferjančič prizadeval si je torej nasproti Alojziju Ferjančiču in nasproti zbranemu ljudstvu v cerkvi dobiti koga, kateri bi pred sodnijo po krivem pričeval, ter je torej gornja obtožba, ki se vseskozi opira na izpovedbe predlaganih prič, popolnoma opravičena.

C. kr. državno pravdnštvo.

V Ljubljani, dne 27. junija 1901.

Zaslišanje obtožencev

je naredilo vtis, da so se vsi natančno domenili, kako bodo tajili. Tajili so vsi od kraja. Vsi so nedolžni, vsem se je zgodila z obtožbo vnebovpjjoča krivica.

Kurat Ferjančič je tajil, da bi bil sploh kdaj v cerkvi ali zunaj cerkve govoril o liberalcih, češ, govoril je le o liberalizmu, kar smatra za svojo dolžnost tako, kakor je njegova dolžnost govoriti zoper nečistost. Ferjančič je torej še pred sodiščem postavljaj liberalizem in nečistost v isto vrsto. Kako je moral govoriti šele doma.

Ferjančič je rekel, da je miren človek, ki se ne razburi. Tajil je, da bi bil liberalce kdaj imenoval šeme, osle in pse, priznal pa, da je na neki božji poti rekel, da so liberalci kakor živali, in da

rigajo i-a i-a. Tudi je priznal, da je rekel, naj se udari tistega po zobeh, ki kaj reče »zoper vero«, sicer pa je miren človek, ki se ne razburi. Ko je bil izgred v Gočah, pravi Ferjančič, da je skočil k oknu, da bi preprečil tepež. Zaklical je z okna le »držite ga nazaj«. Tajil, da bi bil klical »le po njih itd.«, prizna pa, da je klical »Bog živi, Nanos,«, češ, to je toliko, ko »Bog živi sveto vero« — na kar je zaprl okno in šel spat.

Ko se je začelo preiskovanje in so orožniki, kakor trdi Ferjančič, popolnoma nedolžne ljudi odganjali v zapor, sklical je može, da bi se poravnali, a le ker se je bal, da bi ne bilo še več nedolžnih zaprtih. Trdi, da mu je Lojze Ferjančič segel v roko in mu obljubil, nagovarjati druge priče »za resnico in pravico«, ter vpraša ves jezen, zakaj Lojze Ferjančič ne sedi na zatožni klopi.

Predsednik konstatira, da Lojze Ferjančič ni nobenih prič nagovarjal, kako naj pričajo.

Ferjančič odgovarja na razna druga vprašanja, da se ne spominja. Državni pravdnik ga zasači, da se sedaj celo nekih takih okolnosti »ne spominja«, katere je mej obravnavo sam na zapisnik dal.

Nadaljnji obtoženci so vse tajili, vse od kraja, tudi to, kar so bili obstali pred preiskovalnim sodnikom. Le Alojzij Pregelj pripozna, da je upil: »S sekuro po vratih« in ravno tako obstane tudi Al. Dolenc, da je vrgel dva kamna na zaprta vrata, več pa ne.

Predsednik je stavil na vse obtožence skupaj vprašanja, kdo je bil prvi razburjen, ali liberalci ali klerikalci, in če jih je kurat Ferjančič kaj hujskal ali pa samo nagovarjal za volitve. Na prvo vprašanje so obtoženci odgovorili, da so bili liberalci prvi razburjeni, drugo so pa zanikali.

Predsednik je na to pojasnil tamošnji krajevni položaj in potem se je začelo

zasliševanje prič.

Kot prva priča je bil zaslišan vipavski župan g. Anton Hrovatin. On je izpovedal, da so se v Gočah ločili ljudje v liberalce in klerikalce že prej, da je pa sedaj, odkar je Ferjančič tam za kurata, nasprotje postalo mnogo hujše med pristaši obeh strank, kakor je slišal govoriti od tamošnjih prebivalcev.

Dalje pravi, da je videl, ko je na večer 28. oktobra l. l. šel na plesišče k veselici »Triglava«, pri farovžu kakih 5 do 6 neznanih mu fantov, ki so ga pa pustili mirno mimo iti. Potem sem šel, pravi, malo k »Triglavu« pogledat in okoli 8. ure sem se vrnil k Žgurju. Tam smo sedeli v navadni družbi skupaj v prvem nadstropju, kar zaslišimo ropotati in razbijati po vratih, in kako so kamni leteli v hišo. Šel sem v vežo in videl, kako je miril gosp. Žgur ljudi, ki so hoteli nočne napadovalce razpediti. Vrata so bila seveda že zaprta. Vrnivši se gori sem videl dve osebi tam pri voglu nasprotne hiše, katerih pa nisem nobene poznal, in ki sta se pripogibali. Če sta kamenje metali, ne vem. Ropot je trajal dalje, in okoli pol 1. ure ponoči se je poleglo ter so jenjali klerikalci napadati hišo. Tedaj so prišli tudi orožniki, jaz sem pa ostal vsejedno tam celo noč, ker se nisem upal ponoči domov. Vzrok napadu na Žgurjevo hišo je bilo sovražstvo klerikalcev do nas liberalcev. Toda do takrat se kaj takega še ni pripetilo, pač pa so bili večkrat majhni prepiri med strankama.

Na končno vprašanje predsednikovo priča potrdi, da je bil tam položaj skrajno opasen.

Ob 1. uri se je razprava prekinila. Popoldne ob pol 4. uri je bilo nadaljevanje.

Pri popoldanski razpravi dne 26. t. m. se je nadaljevalo zasliševanje prič. Zaslišan je bil kot priča najprvo orožniški stražmošter g. Ignacij Turk iz Vipave. Ta izjavi, da traja eno leto sem nasprotstvo med klerikalci in liberalci v Gočah. Prej so se dogodili malenkostni prepiri med obema strankama, po prihodu kurata Ferjančiča je pa postajalo razmerje od dne do dne bolj napeto. Zato mi je c. kr. okrajno glavarstvo naročilo, čisto odpošljati patrolje v Goče. Prvi nemir je bil takrat, ko so delali klerikalci hrup pri blagoslovljenju zastave goškega bralnega društva »Triglav«. Od tedaj je pa vedno

na tihem kipelo v Gočah. 28. oktobra l. l., tako nadaljuje priča, sem bil obveščen od nekega posestnika iz Goč, da oblegajo hišo županovo. Prispel sem tja ob polu eni uri po noči in takrat je okoli hiše ležalo vse polno kamenja, v ostalem pa je bilo po vasi popolnoma mirno. Stražili smo hišo do dne, zjutraj sem preiskal vse in našel tudi v hiši kamenje, vendar ne ravno tako posebno veliko, 2 do 3 kamni pa so bili precej veliki. Šipe so bile vse pobite. Jaz sem vse natančno poizvedel in protokoliral ter napravil ovadbo.

Kar se pa tiče kuratovih pridig izjavljam, da sem bil le pri eni osebno navzoč, namreč dne 8. oktobra l. l. v Logu, ko je kurat dejal raz leco, da so liberalci osli, norci, šeme, psi itd. Rekel je kurat dalje tudi, da tako, kakor reko ljubljanski liberalci, goški tudi naredo kakor osli, ki kima jo v vpijejo »i-a«.

Druge nisem ničesar slišal, pač pa so mi ljudje pravili, da župnik liberalce zaničuje in prepoveduje klerikalnim starišem pustiti svoje otroke občevati z otroci iz liberalnih rodbin. — Drugega ne vem.

Na to izjavo je eksmisijonar vstal in trdil, da dotične pridige ni imel na Logu dne 8. oktobra l. l., kakor pravi priča, ampak 15. oktobra, da pa ni tega rekel, kar trdi priča. Tudi dr. Brejc se je pričel kregati, dr. Tavčar je pa protestiral, da se na ta način sramote žandarji pred sodnijo, da bi se ne verjelo njihovi izpovedi.

Od predsednika na to pozvan, je g. Turek rekel, da je lahko mogoče, da se moti v dnevno, pač pa je odločno izjavil, da je kurat na enem izmed teh dveh dni pridigoval in da je res izustil dotične besede.

Sploh se je kurat ves čas precej oblastno vedel in predsednik sodnega dvora ga je moral v poslednje še celo večkrat na to opozoriti, da se spodobi obtožencu pred sodiščem stati, kadar odgovarja sodnikom.

Votant g. dež. sod. svetnik Wenger je vprašal pričo, če je res Lojze Ferjančič po nedolžnem nekateri notri spravil pri orožništvu, kar pa je g. Turk odločno zanikal rekoč, da ni nikdo nanj uplival pri sestavi ovadbe.

Daljša priča Jože Gulj pravi, da je bil ravno tedaj v Jamškovi gostilni, ko so bili klerikalci tam zbrani. Slednji so skrivnostno govorili med seboj, gostilničar mu je pa dejal: »Iz tega bo lahko huda reč«. Polagoma se je pa gostilniška soba začela prazniti in kar naenkrat so se vsi poizgubili okoli 9. ure do zadnjega iz gostilne. Janez Jerončič je tudi hotel iti vun, žena njegova pa mu je branila čes, naj gre domov, da ne bo kaj dobil. Toda on je vendar šel in se je vrnil čez nekaj časa ves krvav v gostilno. Obenem smo izvedeli v gostilni, da se doli pri Žgurju tepejo. Ko sem pa okoli 10. ure jaz, zapustivši krčmo Jamškovo z dvema drugima, šel mimo Žgurja, je bilo vse mirno in vežna vrata so bila zaprta. Jaz sem šel dalje.

Priča Janez Mislej pove, da so nesli popoldne zastavo »Triglav« k Žgurju in da se je par klerikalcev, katere so na potu srečali, jako grozeče izrazilo proti njim. Zvečer, ko so šli mimo Jamškove gostilne s plesišča večerjat k Žgurju, je stalo pred njo več klerikalcev, ki so kričali: »Zdaj grejo boksarji gor!«, stori-li pa niso nikomur nič. Pri Žgurju je kar na enkrat, med tem ko smo večerjali, priletel kamen skozi okno v sobo in ob enem je nastalo zunaj vpitje. Jaz sem šel v vežo in ravno tedaj so se odprla vrata in Tuna se je krvav pokazal na pragu, pa padel po tleh, ker so ga s tako silo pahnili notri. Za njim pa je bil tudi siloma pahnjen v vežo Janez Jerončič. Drugih napadovalec nisem poznal. Glede kuratovih pridig vprašan, izjavi priča, da jih ni nikdar poslušal ter ne more o tem ničesar povedati.

Od zagovornika Ivana P. Vencajza opozorjen na to, je li Tuna bil res že krvav, predno je padel v vežo, priča to odločno potrди, na kar ta slavni advokat ljubljanski omeni, da je po z dravniki spričevalu dokazano, da je bit Tuna še le v veži, ne pa že zunaj ranjen!!

Priča Blokar, klerikalec, zanikuje, da bil kurat kaj zabavljal raz leco in na

shodu v Maučah črez ples. Blokar je bil zaslišan kot priča le glede Avgusta Žgurja, katerega je res videl pred farovžem ležati na tleh obkoljenega od cele množice ljudi. Dalje ga je vprašal Vencajz po priči P. Vidrihu, če je slednji res malo zmešan, kar Blokar potrди s pristavkom »posebno, če je malo pijan«.

Priča Matilda Žloban je bila dan pred 28. okt. pri Tunovi ženi po opravkih. Tuna jo je vprašal: »Jutri boste pa plesali?«, ona nato: »Godeci bodo prišli.« — Tuna je dalje dejal: »Pa čisto sami boste plesali,« odgovori: »Bo pa več prostora«, na kar je Tuna še rekel: »Potem naših nobeden ne bo prišel, če bo pa prišel kakšen, bo kaj palo nemara.« Obtoženec Tuna izjavi, da je res vse to govoril, da je pa zadnje besede tako mislil, da bo klerikalec tepen, če pride na ples. Matilda Žloban glede pridig tudi nič ne ve.

Franc Trbižan pravi, da je sedel pri Žgurju, in da je tako okoli 8.—9. ure začelo leteti kamenje v hišo. Potem, ko se je malo pomirilo, je šel ven, in od daleč videl, kako so napadovanci hodili v tolpah od 4 do 5 ljudi po cesti mimo Žgurja in vsak je vrgel mimogrede kamen proti hiši. To je trajalo kake pol ure, potem se je polagoma nemir polegel. Kurata je bil, kakor je izjavil, slišal na leci zabavljati črez liberalce, čes da so slabi ljudje in brezverci, vendar, da je ta govor napravil nanj utis, kakor bi kurat hotel liberalce poboljšati (!). O priči Maksa Ferjančiča izpove, da je slišal o njem, kako je rekel, da bo župnika dobro pritisnil notri, kar je pa Ferjančič njemu nasproti zanikal.

Priča Maks Vedrih je bil jedini liberalcec na shodu v Maučah. Kuratovega govora ni dobro čul, ker je stal bolj na koncu iz strahu, da bi ga nabili. Vendar je pa čul župnika govoriti: »Ljubi moji, bodite stanoviti in glejte, da vas pri volitvah ne premoti kaka liberalska baraba«. Ker ni bilo drugega liberalca tam, sem si mislil takoj, da to leti name in sem šel proti Žgurju. Med potom sem videl, kako je žena Andreja Krečiča tega pred vratmi njegove hiše prosila, da naj gre spat. On je pa rekel: »Pusti me, nocoj mora biti, kar ima biti.« Dalje proti Žgurju je bilo vse črno ljudij. Prišedši k Žgurju sem tam ostal do 3. ure zjutraj. Videl sem, kako je bil župan ranjen. France Ferjančič je bil pri vratih in kričal, da naj gre župan ven, tudi Janeza Jerončiča sem videl zunaj, drugega nisem poznal. Ko je župan nato malo vrata odprl, je takoj priletel kamen vanj, in nato sem mu jaz pomagal vrata zapirati.

Priča je bil dopoldne dne 28. okt. l. l. pri kuratovi pridigi. Kurat je rekel, da naj se le raji zavarujejo domačini pri svoji asekuranci in naj ne poslušajo sleparjev, ki hodijo okoli. Potem je kurat poslušalce vabil v Mauče k popoldanski službi božji in dejal, da se bodo potem malo pokrepčali pri kozarcu vina in potem šli nazaj. Potem je še zabavljaj čez ples, ki se je imel tisti večer vršiti.

Priča Janez Turk pravi, da o pridigi ne ve ničesar. Ko sem zvečer šel tako en streljaj proč mimo farovža, sem videl, da imajo Fr. Stembergerja pod seboj. Nato sem šel k Žgurju in tam smo mirno pili, kar nastane hrup pred vratmi, da hočejo župana ven. Župan je odprl vrata in v tistem je meni in njemu priletel kamen v glavo. Kamenje je letelo od vseh krajev, in trikrat so naskočili hišo, potem se je pa polagoma vse umirilo okoli 1/2. ure.

Franc Kobal potrди, da je slišal Leopolda Ferjančiča kričati: »Primojduš, ne jenjamo prej, dokler ne bo županova kripelita.

Leopold Žgur, župan goški, izjavi najprej, da se je nasprotje mej liberalci in klerikalci poostriilo, odkar je Ferjančič tam za kurata. Pri pridigah sem šel vedno ven, kedar je kurat začel zabavljati čez liberalce in čez liberalno časopisje. Vsikdar je pa bilo ljudstvo razburjeno in tako tudi pri oni pridigi dne 28. oktobra l. l., jedni so se jezili, jedni pa smejali. Popoldne so imeli klerikalci v Maučah shod za državnozbornske volitve, društvo »Triglav« je pa imelo zvečer ples. Slednji so si naročili pri meni večerjo in so prišli k meni. Mir je bil pa le toliko časa, da so juho snedli. Potem je nastal krik: »Bežite po Franceta Stembergerja, tega imajo!« France Ferjančič me je prišel klicati, da naj grem

red napraviti na trg. Jaz pa nisem hotel iti, ker sem se bal, da me hočejo ven iz vabiti in pretepsti. Ferjančiča je jeden ven pahnil, jaz pa sem zaloputnil vrata. Kmalu nato je začelo kamenje leteti, vedno hujše in hujše. Jaz sem kmalu nato zopet odprl vrata in v tistem hipu je odskočil od vrat France Jerončič. Jaz sem hotel vrata hitro zapreti, pa med tem nas je bilo že par ranjenih. Jaz sem hodil 20 dnij zavezan okoli. Glede Janeza Krečiča, ki trdi, da je prišel tisti večer k županu z vojaškim posom, pravi priča, da to ni res, ker on sploh uraduje le v občinski pisarni.

Na to je kurat vprašal župana, zakaj je sovraštvo kazal do njega, predno ga je še poznal s tem, da ni pustil streljati njemu na čast.

Priča pravi, da sploh živa duša ni vedela o tem nič, da bo prišel nov duhovnik v vas. Ko so me pa prišli vprašati glede streljanja, sem rekel, da jaz ne prevzamem zato odgovornosti, da naj vzamejo za to takega človeka, da bo varno.

Jaz kurata ne sovražim, pač pa mogoče on mene. Kurat: »Pa vendar niste prišli k meni na obed, ko sem Vas povabil.« Priča: »Saj to mene nič ne briga«.

Dalje je g. Žgur izpovedal tudi, da ni na orožnika nič vplival pri sestavi ovadbe. Dr. Tavčar ga je še vprašal, če ve kaj od neke božje poti, s katero se je od klerikalne strani nekaj hotelo vplivati na priče. Žgur pravi, da ne more tega reči.

Priča Matija Vidrih je povedal, da je z dvema drugima kot zadnji ostavil plesišče in nesel v roki svečo, katero mu je eden ugasnil in potem takoj nazaj skočil. Ne ve kdo je bil in ravnotako o dogodkih pri Žgurju ne ve nič povedati.

Dr. Brejc je pri naslednji priči Maksu Ferjančiču protestiral proti temu, da se ta zapriseže, vendar je sodni dvor na besede gosp. drž. pravdnika to storil. Maks Ferjančič je izpovedal sledeče: Ko sem prišel do župnije, sem slišal, da se je okno odprlo in je kurat vprašal: Kdo je padel v lužo, kdo ga je notri vrgel? Stemberger je na to zavpil, jaz sem ga vrgel. Potem sem slišal besede kuratove, bomo streljali, strela ubijte proklete Bure, le dajte jih, le dajte jih, te proklete Bure. Kurat je še govoril nekaj, pa jaz nisem tega razumel. Kar se tiče tega, da sem jaz Gulju rekel, da nič ne vem o župniku, sem to rekel nalašč, ker mu nisem dolžan odgovora. Iz istega vzroka sem tudi rekel, da sem bil malo vinjen in da bi bilo najbolje, če bi me kdo z lopato po glavi bil.

Pozneje sem bil pri Žgurju tisti večer. Videl sem, kako je bil Janez Jerončič s silo pahnjen v vežo France Jerončič je pa stal zunaj in se je hitro umaknil iz svetlobe v temo, ko so se vrata odprla. Na vprašanje dr. Brejca, kje je stal pred župniščem in koliko časa; odgovori priča, da je bil prav blizu okna in sicer ves čas, da se je zaprlo.

Izpoved Frana Mrcine, učitelja v Gočah, se glasi sledeče: Nasprotstvo med strankama v Gočah je nastalo šele po prihodu kuratovem. Prej so bile tam semtertja kake osebne razprtije med posamezniki, takega sovraštva med obema strankama pa ni bilo. Pravda zaradi zastave je bila popolnoma osebna in nima z nobeno stranko ničesar opraviti. Prej ni bilo klerikalcev in liberalcev, pri volitvah je bilo pač malo razpora, to je pa povsod. Šele od tedaj, ko so bili liberalci kršeni za osle, sta prišli te imeni v navado. Pač sta obe društvi »Nanos« in »Triglav« obstajali že prej, ampak društveniki obeh so čisto mirno in prijazno občevali med seboj. Sovraštvo se je začelo šele, ke je kurat v propovedih jel govoriti o tem, da naj se klerikalci ogibjejo brezvercev, liberalcev. Septembra l. l. je imel kurat pridigo, v kateri je govoril o liberalčkih, o liberalnem časopisju, da je nesramno itd. Otroci, katere sem jaz nadzoroval pri maši, so me pogledovali, ker sem jaz predsednik bralnega društva, in jaz sem mislil, da to vse na me leti. Omenjam tudi, da sem v šoli čul otroke med seboj se zmerjati z boksarji in kričati »Bog živi Nanos« ali »Bog živi Triglav«, kar sem jim seveda prepovedal. Po mojih mislih so se mogli to naučiti le v cerkvi in

doma. Ljudje so mi pripovedovali, kako je na dan izgrede klerikalcev kurat na leci rekel, da je popoldne shod v Maučah, kjer se bodo klerikalci krepčali, da pa ne smejo iti na ples, kajti tam bo sama inteligenca v cilindrih. Kdor ga pa nima, si mora napraviti cilindar iz melone in roke počrtni.

Ko smo se 29. oktobra vsedli k večerji, pride Matija Vidrih povedat, da je Stemberger napaden in da naj ga gremo braniti. Poslal sem jih par, med njimi Janeza Česna, mirit, ker jih pa dolgo ni bilo nazaj, sva šla z Avgustom Žgurjem tudi mirit, ko sva prišla do moje hiše, je Stemberger že bil prost. Ljudje so se samo prepirali in množica je upila: »Tukaj so liberalci, le po njih!« Jaz sem šel malo domov pogledat in sem se čez kake pol ure vrnil k Žgurju. O mojem prihodu je bilo tam vse mirno, le pogovarjali so se ljudje med seboj. Ko sem bil že v hiši, pridrve čez nekaj časa kaki štirje proti vratom, naši so tišali vrata, da bi ne udrli od zunaj v vežo. Pri tej priliki sem videl pri vratih Tuno in Fr. Jerončiča, ki sta roko kvišku molela. Naši so torej vrata hoteli zapreti, čez par trenutkov sem pa videl Tuno pri vežnih vratih in potem v veži sami, za Jerončiča pa nič ne vem. V sobe nisem videl prileteti kamenja, pač pa so metali od zunaj kamne s tako silo v železno mrežo nad hišnimi vrati, da so se kar iskre kazale. Župana nisem opazil ranjenega. Potem sem šel kmalu domov, ko se je cela stvar nekoliko polegla.

Dr. Brejec: Sovraštvo se je torej poostriilo, pravite, med »Triglavom« in »Nanosom«, kar je kurat tam. Priča: Da! Dr. Tavčar: Seveda, odkar kurat pridiguje, da je liberalstvo greh, kurat Ferjančič: Škof pravi tako. Dr. Tavčar: Kaj mene škof briga! (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. avgusta.

— **Klerikalna očitanja.** Klerikalci ne vedo dru. Tavčarju ničesar drugega očitati, kakor da je bil nekaj časa gojenec Alojzijevišča in da sta ga kot dijaka podpirala njegova dva strica, ki sta bila duhovnika. Kar sta ta dva duhovnika storila, to sta storila kot dr. Tavčarjeva sorodnika, ne glede na to, da sta bila duhovnika. Videla sta v svojem netjaku sorodnika in ga podpirala, dasi dr. Tavčar že kot dijak ni nikdar tudi ne pred sorodnikom prikrival svojega liberalnega mišljenja. Kar se pa tiče Alojzijevišča, moramo vendar enkrat povedati, kako je s to stvarjo. Dr. Tavčar je bil kot dijak II. in III. razreda, torej še kot otrok res v Alojzijevišču. Toda čim je postal s amosvoj in je prišel nekoliko do denarja, je Alojzijevišču povrnil, kar je od njega vžil. Naj klerikalci le vprašajo kardinala Missio, če ni tako. Alojzijevišče pri dru. Tavčarju torej ni imelo nobene izgube. Drugo vprašanje je, če je dr. Šusteršič že povrnil minoritom, kar je vžil pri njih kot odrasel človek, če je g. Vencajz že povrnil goriški škofiji, kar je od nje vžil?

— **Barantanje s taksami.** Notico, ki smo jo priobčili pod tem naslovom, je hudo spekla župnika Rožnika v Selcih. Seveda je začel takoj iskati pisatelja in sicer ima na sumu trgovca gosp. Frana Tavčarja. No, da župnik ne bo nedolžnemu človeku krivice delal, mu povemo, da mi od g. Tavčarja ne dobivamo ne dopisov, ne notic. Sicer pa je postranska stvar, kje dobivamo informacije. Istina je in to smo pripravljene dokazati, da se bero v Selcih maše v župni cerkvi po 1 gld., v podružnicah pa po 2 do 3 gld.

— **Janez Gerčar,** sedaj župnik v Dobu, prej več let kapelan v Kranju, kjer ga še sedaj dobro poznajo pod imenom »ta polimani Janez«, je tudi predzadnje nedeljo prebral svojim ovčicam pastirski list. Pri tej priliki je škofovski list še na duhovit način komentiral. Med drugim je povedal strmečim poslušalcem, da so liberalci — osli in psi. Komentar, ki je vreden pastirskega lista.

— **Koblar in njegova marela.** »Gorenjec« piše: Pred kratkim je dekan Koblar vizitiral faro v Podbrezjah. Pri tej priliki je izgubil prečastitemu dežnik; izgubil kakor kafra. Ker so Podbrezje

skozi in skozi klerikalna vas in je edin; človek, ki je na sumu, da je liberal, dokazal svoj »alibi«, je edino le mogoče, da si je neki klerikalni oboževatelj kranjskega tehanta prisvojil prečastito marelo kot dragocen spomin na slavnega Koblarja. Zlobnega namena zraven gotovo ni imel, kajti dežnike krade menda le »liberalna sodrga«.

Na adresi kmet. družbe. Ker se bliža čas gnojitev travnikov smo silno radovedni, po kateri ceni bo kmetijska družba letos »Šušteršiča« prodajala, da vemo že sedaj, koliko novcev nam bo treba! Za uslugo poizvedbe in poročila vam se zahvalujejo — kmetje iz Notranjske.

Slovansko bogoslužje. »L' Istria« javlja, da je sklicana duhovščina Krške škofije na posvetovanje, ki se bo vršilo 2., 3. in 4. septembra. Namen temu posvetovanju je, doseči soglasje glede slovanskega bogoslužja. Imenovani laški list trdi, da se, izvzemši cerkve na Krku, Čresu in Osoru ter eventualno v Velikem in Malem Lošnju v vseh cerkvah Krške škofije uvede slovansko bogoslužje.

Imenik veleposestnikov za deželnozborsko volitev prijavlja danes uradni list. Po tem imeniku je v kuriji veleposestva 89 volilnih opravičencev.

Nemška kultura. Velenemški list »Die Gartenlaube« prinaša v svoji letošnji 32. številki novelo »Edelwild« izpod peresa E. Wernerja, čije dejanje se vrši na slikovitem našem Gorenjskem. O Slovincih se izraža ta pisatelj jako odurno in poniževalno. Tako piše, da živimo »an der Grenze der Cultur«, o nas samih pa: das Volk hier, das ist ja eine Bande, beider man seines Lebens nicht sicher ist! In »Wir werden sicher noch einmal todgeschlagen« i. t. d. S tako duševno brozgo pitajo priznani nemški skribenti baje na višku kulture stoječi nemški publikum. Žal pa, da je tudi v nas Slovincih dosti nezavednih in neodločnih mož, posebno pa poznamo preveč naših gospá, katere so do danes naročene na ta popolnoma v velenemškem duhu vrevjani list, ki na tak brutalen način upa žaliti ves slovenski narod. Sveta dolžnost je vsakega zavednega Slovence in Slovenke, da se več ne naroče na tak list, ki je, mimogrede omenjeno, v zadnjem času še jako slab. In koliko teh nezavednih naročnikov — naročnic ne vidi nikdar našega »Ljubljanskega Zvona«!

Davkoplachevalci Sv. Jakobskobakraja se vlnudno vabijo na koristni sestanek dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni »Miramar« v svrhu, da se posvetujemo zaradi konkurenčne obravnave glede župniščá.

Izlet »Ildrijskega Sokola«. Zaradi preobilice gradiva smo morali obširnejši popis logaške sokolske slavnosti odložiti za jutri.

Poročil se je 13. t. m. v cerkvi Maria Trost pri Gradcu nadučitelj v Sevnici g. Josip Mešiček z gđ. Irmo Scheneber. Čestitamo!

Velikodušen dar. Starosta istrskih rodoljubov, g. dr. Dinko Vitezić je društvu »Hrvatski dom« v Vrbniku odpustil vso svojo tirjatev v znesku 15.000 K in se še odpovedal povračilu deležev v znesku 2000 K.

Za pogorelce v Podlipi je ministrstvo dovolilo 3000 kron podpore.

Jahta Taormina. Grof Colloredo-Mansfeld dospe s svojima tovarišema — med njima je kakor znano naš rojak g. Anton Dolenc — dne 28. t. m. v Southampton na Angleškem. Grofa pričakujejo tam njegovi sorodniki. Jahta je grof v Sevnici Ameriki prodal in potniki se vračajo po preteku 13 mesecev v svojo domovino z angleškim parobrodom. Svoja tovariša pelje grof še seboj na Češko, kjer bo slovesen poslov na jedni grofovih grajščin, bržkone v Dobrišu.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Tovorni promet na južni železnici je velikanski, vzlic temu je vsa zadeva izročena jednemu samemu uradniku. Radi sicer priznamo, da stori dotični gospod vse, kar je v njegovih močeh, ali tudi pri največjem naporu ni v stanu zmagovati vsega dela, in morajo stranke včasih po celo uro in še dlje čakati. Ali bi ne bilo mogoče, da se k dotičnemu oddelku postavi vsaj dva uradnika?

Nezgoda. Natakarič Ivana Adamič v Kamniku je s svečo tako neprevidno ravnala, da se ji je vnela obleka in je bilo dekle smrtnonevarno opečeno. — Prepeljali so ponesrečeno v dež. bolnico v Ljubljani, kjer je danes ob pol 11. uri zjutraj po hudih mukah izdihnila svojo mlado dušo.

Stoletna aloa pri Auerspergovih grajščinah »Sonnegg« na Igu sicer še ni docela razcevela, a od vseh strani prihajajo ljudje, da vidijo aloin nenavadni cvet in njeno ogromno steblo. Sedaj pa so izšle razglednice, ki kažejo aloo poleg grada, poštni urad, gospodarska poslopja in na hribu grad Sonnegg ter Gradič (Ebenporten). Razglednice se dobivajo na Igu na pošti in pri trgovcu in gostilničarju Minattiju.

Shod nemških pomočnikov v Celju. Piše se nam iz Celja: V nedeljo nameravali so nekateri znani hujskači napraviti veliko demonstracijo. Dasi so na vseh vogalih nabili plakate, s katerimi so pozivali občinstvo, naj se udeleži sprejema poslanca Franka Steina, zbralo se je le bore malo občinstva, največ črevljarskih in krojaških paglavcev, na kolodvoru. Seveda je bil navzočen tudi steklarski pomočnik Policka, tisti, ki je bil pred par dnevi obsojen na 20 dni zapora, ker je z nožem napadel dr. Karlovška. Skolodvora je šla vsa ta družba v »Waldhaus«, kjer je imel Stein dolg govor. Ker je zmanjkalo pijače, je imel shod prav klavrn konec.

Pobožni romarji. V nedeljo so na potu od Podčetrka v Kozje pobožni romarji, ki so prepevali svete pesmi in molili rožni venec, s kamni napadli necega biciklista, najbrž da si preženo dolgočas. Lepa pobožnost!

Pomiloščenje. Viničar Ivan Bratuša — katerega je porotno sodišče v Mariboru obsodilo na smrt, ker je umoril svojo lastno 12 let staro hčerko, jo razsekal in nekatere kose spekel in snedel — je od cesarja pomiloščen. Najvišje sodišče ga je obsodilo na dosmrtno poostreno ječo.

Umrl je v Reki v 73 letu svoje starosti po daljši boleznici g. Abel Lukšič, književnik, novinar itd. Truplo se je dne 21. t. m. prepeljalo v Karlovec in bilo položeno v obiteljski rakvi v Dubovcu k večnemu počitku. Pokojnik bil je svoj čas lastnik tiskarne in je deloval na hrvaškem književnem polju ter bil poznat tudi v slovenskih krogih. N. v m. p!

Nezgoda. Ivan Sedej, mizarški pomočnik pri Naglasu, stanujoč v Kladeznih ulicah št. 16, se je včeraj popoldne pri delu v Levčevi hiši na Resljevi cesti z dletom sunil v desno nogo in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

Umrla je v bolnici Frančiška Japelj iz Ligojne, katera je v nedeljo dopoldne ponesrečila v Strelških ulicah. Kakor smo poročali, splašil se je bil konj in prevrnil voz. Frančiška Japelj je padla z voza in se tako poškodovala, da je drugi dan umrla.

Izgubljene stvari. Na poti od Novih ulic do državnega kolodvora v Spodnji Šiški je izgubil neki dijak srebrno uro s srebrno verižico.

Klarinet je bil izgubljen na poti od Trzina do pokopališča pri sv. Krištofu. Na klarinetu je vpisana tvrdka »Evette & Schaefer« Pariz.

Mestna posredovalnica za delo in službe. Telefon šte. 99. Od 17. do 22. avgusta je dela iskalo 9 moških delavcev in 35 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 10 moškim delavcem in 46 ženskim delavkam. Stanovanja 1 najemnik letnega stanovanja, 2 najemnik mesečnih sob, 1 stanovanje je bilo oddano; 83 delavcem je bilo 59 odprtih služb nakazanih in v 26 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 6 moških delavcih in 20 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 22. avgusta je došlo 1851 prošnja za delo in 1721 deloponudeb, 2986 delavcem je bilo 1745 odprtih služb nakazanih in v 1162 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 kolar, 1 čevljar, 3 mlinarji, 2 trgovska hlapca, 1 voznik piva, 12 konjskih hlapcev, 1 hišni hlapec, 2 prodajalki manufakturnega blaga, 2 natakariči, 5 kuharici, 1 fina sobarica, 9 deklic za vsako delo, 8 deklic k otrokom, 4 kuhinjske deklice.

Službe iščejo 1 trgovski pomočnik, 1 komptarist, 1 pisar, 1 stenograf, 1 knjigovodinja, 2 najemnika gostilne. Posredovanja vsakovrstnih dijaških in drugih stanovanj.

Dve sodbi. Pred par meseci je bila v Opavi neka beraška in zanemarjena deklica 14let, ker je vsled neznošne lakote napadla drugega otroka in mu siloma vzela kolaček, obsojena za 3 leta v težko ječo. V Lvovu pa je bil te dni obsojen bogat kanonič na 8 mesecev ječe, ker je enajst let kradel in poneverjal iz hranilnice, katere ravnatelj je bil, ter oškodoval tako ljudi za četr t milijona.

Čudna govorica. Nekateri nemški listi so prinesli čudno govorico, da je bila nedavno umrla mati nem. cesarja, cesarica Friderik omožena drugič s svojim večletnim najvišjim dvornim maršalom, grofom Götzom pl. Seckendorffskim. Potemtakem ni bila več cesarica-vdova, nego grofica. Listi zahtevajo pojasnila, a vlada molči, kar govori le širi.

Pesnik, skladatelj in ministar, Šved Gunnar Wenneburg je 23. t. m. umrl.

Rikard Wagner v Parizu. Od 15. aprila do srede maja se vprizori v Parizu 10 Wagnerjevih oper in sicer najprej v Francoskem in potem v nemškem jeziku. Sodelovalo bo nekaj najodličnejših nemških opernih pevcev.

Uho je hotel odtrgati. Pred malo dni je bila v Raketnicah na Češkem v neki gostilni plesna veselica, pri kateri sta se sprla dva delavca Hartig in Adámek. V prepiru je imenoval Hartig Adámka pokveko, ker ima ta eno leseno umetno nogo. To je razdražilo razžaljenega Adámka v taki meri, da je priskočil k Hartigu in z besedami: »Ti si tudi pokveka«, zasukal mu je desno uho tako, da je obviselo le na koščku kože. Zdravnik je ranjencu prišil uho nazaj, maščevalec svoje časti pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem radi hudodelstva težke telesne poškodbe.

O ta mladina! V Sboru, na Ogrskem sta se pred kratkim dvobojevala petošolec Krušec in šestošolec Aleksander Litka. Krušec je zadobil v dvoboju jako nevarno rano. Oba sta bila zaljubljena v isto 14letno dekle, radi nje sta se sprla in streljala.

Zanimiva voznja v zrakoplovu. Začetkom t. m. vzplavala sta berolinska zrakoplovca dr. Süring in Berson v tako višavo, kakor dozdej še noben zrakoplav, namreč 10.300 m. Brez ljudi so vzplavali baloni seveda še višje, kakor se je pokazalo na nekaterih poskusnih balonih. — Balon je vzplaval 10 minut pred enajsto uro in že ob enajstih bil je 2000 m visoko. Do višave 1000 m slišala sta zrakoplovca še vrisk in šum berolinskega prebivalstva, do višave 6000 m pronikne le žvižg lokomotive, potem pa nastane grobna tišina in zemlja se vidi le še kakor neka temna pika. Še v višavi 10.000 m bile so megle. — Zanimive so tudi razmere toplote. V višini 3800 m bila sta zrakoplovca v točki mraza, v višini 6000 m morala sta obleči kožuha, v višini 9000 m je bilo njuno stanje normalno, višje pa sta čutila utrujenost ter sta morala na umeten način vdihavati kisik. V višini 10.250 m sta omedlela, to sta mogla še zaznati. Ko pa se je kmalu na to zavedel nekoliko Berson, potegnil je za vrvice k zaklopki, da je zrakoplov padel. Osvestila sta se potem šele v višini 5000 m. Najnižja toplota pa je bila 40 stopinj C.

Književnost.

— »Planinski Vestnik«. Št. 8. ima le-to vsebino: 1. Po švicarskih mestih. Spisal dr. Vl. Foerster. (Konec.) Lucern. Anenstrasse. Einsiedeln. Zürich. 2. Potovanje na severno slovensko jezikovno mejo. Opisal Fr. Orožen. (Konec.) 3. Društvene vesti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 27. avgusta. Nekateri nemški listi so te dni poročali, da je nadvojvoda Fran Ferdinand na lovu

po nesreči ustrelil neko žensko. Ta vest se uradno dementuje z dostavkom, da se je že prišlo na sled tistemu, ki jo je provzročil.

Kodanj 27. avgusta. Car in carinja prideta te dni sem in ostaneta tu do 9 septembra. Car pojde od tod v Gdansko k nemškim vojaškim vajam, po manovrih, sredi septembra pa odpotuje na Francosko.

Berolin 27. avgusta. Kitajska deputacija s princem Ciunom na čelu, ki je na potu v Berlinu, da da satisfakcijo za umor nemškega poslanika v Pekinu, ni zaostala v Baslu zaradi boleznici princa Ciuna, ampak vsled novih diplomatskih komplikacij.

London 27. avgusta. »Times« dokazuje na podlagi uradnih aktov, da angleško-nemški dogovor glede Kitajske je za Angleško brez vsake vrednosti, in da Angleži za slučaj nasprotja z Rusijo na noben način ne smejo računati na kakšno si bodi pomoč Nemčije.

London 27. avgusta. Burski general Delarey je izdal proti-proklamacijo, v kateri roti Bure, naj se ne udajo Kitcherjevimi grožnjami, ampak naj vojno nadaljujejo.

London 27. avgusta. Stejn in Dewett sta blizu Fischriverja na vzhodni obali kapskega teritorija, kateri so Buri, razdeljeni na manjše čete kar preplavili. Vse uvideva, da je južnoafriška vojna stopila v nov stadij. Premožnejši ljudje beže iz Kapskega ozemlja, velik del zemljišč se ne more obdelati, železnice služijo izključno samo še vojaštvu. Mej angleškim prebivalstvom se širi demoralizacija, holandsko prebivalstvo pa se pridružuje Burom.

London 27. avgusta. Kitchener javlja, da je bilo od 19. t. m. 32 Burrov ubitih, 24 ranjenih in 61 ujetih. 185 se jih je pdalo. Angleži so »zasočili« 6600 glav živine.

Narodno gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** C. kr. domobransko ministrstvo namerava potreščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno opozarja na naslednje: klobuki, zapone, gumbi, volnene in usnjene rokavice, usnjene listnice, ostroge, podkve za čevlje z žebli, kuhinjsko orodje, čutare, kolci za šotore, krampi, lopate, različne sekire, konjski koci, vrvi, volneni jopiči, hlače itd. itd. Ponudbe je pod predpisanim uzorcem najkasneje do 30. septembra t. l., 12ih popoldne vložiti c. kr. domobranskemu ministrstvu. Uzorci predmetov, katere ja dobaviti, se proti plačilu dobe pri glavnem skladišču vojne uprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas obsegajoč natančneje pogoje, za znamek predmetov, katere je dobaviti in ponudbeni uzorec je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na ogleo.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (27-34)
deželni lekarni »pri Mariji Pomagaj«
M. Leustek-a v Ljubljani.

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vsebuje sode čiste, bele in sdrave,

Umrl so v Ljubljani:

Dne 25. avgusta: Ivan Walter-Hans, kapitanov sin, 3/4 leta, Dalmatinove ulice št. 10, skarlatica.
Dne 26. avgusta: Marija Podrekar, trgovčeva vdova, 88 let, Marija Terezije cesta št. 4, pljučnica.
V deželni bolnici:
Dne 24. avgusta: Fran Zajc, posestnikov sin, 26 let, vnetje možganske mreže. — Olimpia Slujan, kurjačeva hči, vnetje potrebušnice.
V vojaški bolnici:
Dne 21. avgusta: Nikola Vasiljevič, c. kr. pešec, 24 let, legar.
V hiralnici:
Dne 21. avgusta: Marija Šerjak, delavka, 18 let, rak hrbtenice. — Marija Žagar, delavka, 71 let, vsled raka.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad mejojem 200-3 m. Brodski vrhovi 750-2 m.

August	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v C.	Vetrovi	Nebo
26	9. svečer	728.8	16.4	bresvetr.	oblačno
27	7. sjutraj 2. popol.	728.7 734.4	15.7 11.8	sl. jvshod	dež dež

Srednja včerajšnja temperatura 17.8°, nor-male: 17.7°.

Dunajska borza

dne 26. avgusta 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.85
Skupni državni dolg v srebru	98.75
Avstrijska zlata renta	118.85
Avstrijska krona renta 4%	95.70
Ogrska zlata renta 4%	118.50
Ogrska krona renta 4%	93.80
Avstro-ogrski bančne delnice	1835.-
Kreditne delnice	630.50
London vista	239.40
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.12 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.02
Italijanski bankovci	91.20
C. kr. cekini	11.26

Zahvala.

Podpisana se iskreno zahvaljuje ta vsem prijateljem in znancem za sočutje mej boleznijo niju matere gospe (1833)

Ane Zarnik-ove

ter za mnogobrojno udeležbo ob njenem včerajšnjem pogrebu. Posebna dolžnost nama je, da izrekava zahvalo na prekrasni venci, - mej njimi venec častite Sempeterske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda - in na žalostnikah, koje so zapeli g. pevci.

V Ljubljani, dne 27. avgusta 1901.

Dr. Miljutin Zarnik. Boris Zarnik.

Zahvala.

Povodom neizrecne izgube našega preljubega soproga, oziroma očeta, svaka in strica, gospoda

Frana Fischerja

posesnika hotela in trgovca

došlo nam je toliko dokazov srčnega sočutja, da čutimo dolžnost izjaviti najsrčnejšo zahvalo za te, kot tudi za obile in krasne poklonjene vence in za mnogobrojno čestitno udeležbo pri pogrebu vsem sorodnikom in prijateljem, visoko častiti duhovščini, velecenjenim gg. c. kr. uradnikom, c. in kr. častnikom in uradnikom iz smodnišnice, zastopnikom mestne občine, učiteljstvu na udeležbi s šolsko mladino, sl. čitalnici, zlasti pevskemu društvu „Lira“ za ganljivo pete žalostinke, kakor cenjenemu veteranskemu in ognjegaškemu društvu.

V Kamniku, dne 25. avgusta 1901.

(1834)

Rodbina Fischer.

Mizar ska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slav-nemu občinstvu v naročitev

raznovrstne

temne in likane

sobne

oprave

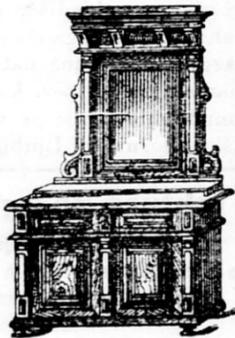
iz suhega lesa, so-lidno izdelane po lastnih in predloženi-h vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

(502-27)

načelnik.

Trgovskega učenca

iz dobre hiše, kateri je dovršil ljudsko šolo, sprejme v trgovino z manufakturnim blagom (1788-3)

Franc Grobath v Kranju.

Prazne, dobro ohraunjene

sode

velike in polovnjake, v množini do 500 hektolitrov, kupi

Anton Kolenc v Celju.

Kdor jih ima, naj mi naznani in na-pravi ofert. (1826-1)

Vsak petek in postni dan velika isbera

morskih rib

pii (1826-1)

J. C. Praunseiss-u

špecijska in delikatesna trgovina in pivnica za vino in pivo.

Špecialna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1- kilo

„ Neilgherry aromatično-krepkega ukusa „ 1.40 „

„ Piraldy najfinejšega ukusa „ 1.60 „

Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecijsko blago v najboljši kako vosti. (12-156)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Vabilo

k

občnemu zboru

mizarske zadruge v Št. Vidu

nad Ljubljano

kateri bode

v soboto, to je 31. t. m.

ob 6. uri popoldne

v pisarni v združnem posloplju.

Vspored:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo blagajnika o računih.
3. Poročilo nadziralnega odbora.
4. Prememba pravil.
5. Razni nasveti ali morebitni predlogi.

Št. Vid nad Ljubljano, 24. avg. 1901.

(1832)

Načelstvo.

Šivalnih strojev

tovarniška zaloga

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje

renomiranih

Dürkopp-koles

(951-17) in

Waffenräder.

Firm. 191.

Posam. II. 11/2.

Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil izbris v trgovinskem registru za posamezne tvrdke vpisane tvrdke

„F. Pettauer“

Droguerie-Material und Gemischtwarenhandel.

C. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 21. avgusta 1901. (1828)

Ges. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavna od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane jst. kol. Fraga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m sjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejevic, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevic, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipako, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoludne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Fraga v Novomesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m sjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 6. uri 55 m svečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Fraga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m sjutraj osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m sjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolodne osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pliznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osonni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m svečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m svečer osonni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pliznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla; **Fraga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m sjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m svečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m sjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m sjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1893)

Spretno, solidne

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitér 25“ upravništvu „Slov. Naroda“. (1026-31)

Zdr. št. S. 12/1/1.

Oglas.

Čez premoženje gospoda **Frana Vilarja**, trgovca v **Pudobu**, sodni okraj Lož, na Kranjskem, se je dne **23. avgusta 1901** otvoril konkurs.

Konkurzni komisar: c. kr. dež. sod. svetnik **Aleks. Ravnikar v Ložu.**

Začasni upravitelj mase: c. kr. notar **Mihael Korbar v Ložu.**

Volilni narok je dne **6. septembra 1901** zjutraj ob 9. uri, pri c. kr. okr. sodišču v Ložu, pri konkurznem komisarju.

Oglasilni termin: do dne **1. oktobra 1901.**

Likvidacijski in poravnalni narok: dne **10. oktobra 1901** zjutraj ob 9. uri pri c. kr. sodišču pri konkurznem komisarju.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani

oddelek III., dne 23. avgusta 1901.

Št. 29287.

(1835-1)

Razglas.

V smislu § 6. zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za leto 1902,

od četrтка **29. dne avgusta do petka dne 6. septembra t. l. v magistratnem ekspeditu na vpogled**, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja.
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in rano-celniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti za sledeče leto.
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 26. avgusta 1901.

Za jesensko dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland in roman cement, zeleso za vezi, storje, traverze, zelesniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznilce, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stikalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje. Nagrobne križe, vilite kotle, jeklo za svedre, tehniice in uteže, kakor velike izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.